

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 22 kwietnia 2021 r.*

Odwołanie – Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Walka z terroryzmem – Środki ograniczające zastosowane wobec określonych osób i podmiotów – Zamrożenie środków finansowych – Wspólne stanowisko 2001/931/WPZiB – Artykuł 1 ust. 3, 4 i 6 – Rozporządzenie (WE) nr 2580/2001 – Artykuł 2 ust. 3 – Utrzymanie organizacji w wykazie osób, grup i podmiotów zaangażowanych w akty terrorystyczne – Przesłanki – Decyzja właściwej władzy – Dalsze istnienie ryzyka uczestniczenia w działalności terrorystycznej – Podstawa faktyczna decyzji o zamrożeniu środków finansowych – Decyzja wydana w wyniku przeglądu krajowej decyzji uzasadniającej pierwotne umieszczenie – Obowiązek uzasadnienia

W sprawie C-46/19 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 25 stycznia 2019 r.,

Rada Unii Europejskiej, którą reprezentowali B. Driessen oraz S. Van Overmeire, w charakterze pełnomocników,

strona skarżąca,

popierana przez:

Republikę Francuską, którą reprezentowali A.-L. Desjonquères, B. Fodda oraz J.-L. Carré, w charakterze pełnomocników,

Królestwo Niderlandów, które reprezentowali K. Bulterman oraz J. Langer, w charakterze pełnomocników,

interwenienci w postępowaniu odwoławczym,

w której pozostałymi uczestnikami są:

Kurdistan Workers' Party (PKK), którą reprezentowali A. M. van Eik et T. M. D. Buruma, advocaten,

strona skarżąca w pierwszej instancji,

Komisja Europejska, którą reprezentowali R. Tricot, T. Ramopoulos i J. Norris, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: angielski.

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, które początkowo reprezentował S. Brandon, w charakterze pełnomocnika, wspierany przez P. Nevill, barrister, a następnie F. Shibli i S. McCrory, w charakterze pełnomocników, wspierani przez P. Nevill, barrister

interwenienci w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: A. Arabadjiev, prezes izby, K. Lenaerts, prezes Trybunału, pełniący obowiązki sędziego drugiej izby, A. Kumin, T. von Danwitz (sprawozdawca) i P.G. Xuereb, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Pikamäe,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 W swoim odwołaniu Rada Unii Europejskiej wnosi o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 15 listopada 2018 r., PKK/Rada (T-316/14, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2018:788), w którym Sąd stwierdził nieważność:
 - decyzji Rady (WPZiB) 2015/521 z dnia 26 marca 2015 r. dotyczącej aktualizacji i zmiany wykazu osób, grup i podmiotów objętych art. 2, 3 i 4 wspólnego stanowiska 2001/931/WPZiB w sprawie zastosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu i uchylenia decyzji 2014/483/WPZiB (Dz.U. 2015, L 82, s. 107);
 - decyzji Rady (WPZiB) 2015/1334 z dnia 31 lipca 2015 r. dotyczącej aktualizacji wykazu osób, grup i podmiotów objętych art. 2, 3 i 4 wspólnego stanowiska 2001/931/WPZiB w sprawie zastosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu oraz uchylającej decyzję (WPZiB) 2015/521 (Dz.U. 2015, L 206, s. 61); oraz
 - decyzji Rady (WPZiB) 2017/1426 z dnia 4 sierpnia 2017 r. dotyczącej aktualizacji wykazu osób, grup i podmiotów objętych art. 2, 3 i 4 wspólnego stanowiska 2001/931/WPZiB w sprawie zastosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu oraz uchylającej decyzję (WPZiB) 2017/154 (Dz.U. 2017, L 204, s. 95),(zwanym dalej łącznie „spornymi decyzjami”) oraz
 - rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 125/2014 z dnia 10 lutego 2014 r. dotyczącego wykonania art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu oraz uchylenia rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 714/2013 (Dz.U. 2014, L 40, s. 9);

- rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 790/2014 z dnia 22 lipca 2014 r. dotyczącego wykonania art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu oraz uchylecia rozporządzenia wykonawczego nr 125/2014 (Dz.U. 2014, L 217, s. 1);
- rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 2015/513 z dnia 26 marca 2015 r. dotyczącego wykonania art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu oraz uchylecia rozporządzenia wykonawczego nr 790/2014 (Dz.U. 2015, L 82, s. 1);
- rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 2015/1325 z dnia 31 lipca 2015 r. dotyczącego wykonania art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze nr 2015/513 (Dz.U. 2015, L 206, s. 12);
- rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 2015/2425 z dnia 21 grudnia 2015 r. dotyczącego wykonania art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze nr 2015/1325 (Dz.U. 2015, L 334, s. 1);
- rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 2016/1127 z dnia 12 lipca 2016 r. dotyczącego wykonania art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu oraz uchylecia rozporządzenia wykonawczego nr 2015/2425 (Dz.U. 2016, L 188, s. 1);
- rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 2017/150 z dnia 27 stycznia 2017 r. dotyczącego wykonania art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu oraz uchylecia rozporządzenia wykonawczego nr 2016/1127 (Dz.U. 2017, L 23, s. 3); oraz
- rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 2017/1420 z dnia 4 sierpnia 2017 r. dotyczącego wykonania art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze nr 2017/150 (Dz.U. 2017, L 204, s. 3),

(zwanych dalej łącznie „spornymi rozporządzeniami”), w zakresie, w jakim te decyzje i rozporządzenia (zwane dalej łącznie „spornymi aktami”) dotyczą Kurdistan Workers’ Party (PKK).

Ramy prawne

Rezolucja 1373 (2001) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych

- 2 W dniu 28 września 2001 r. Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych przyjęła rezolucję 1373 (2001) określającą zakrojoną na szeroką skalę strategię walki z terroryzmem, w szczególności walki przeciwko finansowaniu terroryzmu. Punkt 1 lit. c) tej rezolucji stanowi między

innymi, że wszystkie państwa niezwłocznie zamrożą fundusze i inne aktywa finansowe lub zasoby gospodarcze osób, które popełniają lub usiłują popełnić akty terrorystyczne, ułatwiają ich popełnienie lub w nich uczestniczą, oraz podmiotów należących do tych osób lub przez nie kontrolowanych, a także osób i podmiotów działających w imieniu lub według poleceń wyżej wspomnianych osób i podmiotów.

- 3 Wspomniana rezolucja nie zawiera wykazu nazwisk i nazw osób, wobec których te środki ograniczające powinny być stosowane.

Prawo Unii

Wspólne stanowisko 2001/931/WPZiB

- 4 W celu wprowadzenia w życie rezolucji 1373 (2001) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych Rada Unii Europejskiej przyjęła w dniu 27 grudnia 2001 r. wspólne stanowisko 2001/931/WPZiB w sprawie zastosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu (Dz.U. 2001, L 344, s. 93).

- 5 Artykuł 1 ust. 1, 3, 4 i 6 tego wspólnego stanowiska ma następujące brzmienie:

„1. Niniejsze wspólne stanowisko stosuje się, zgodnie z przepisami poniższych artykułów, do osób, grup i podmiotów uczestniczących w aktach terrorystycznych i wymienionych w załączniku.

[...]

3. Do celów niniejszego wspólnego stanowiska »akt terrorystyczny« oznacza jeden z następujących zamierzonych czynów, który, ze względu na swój charakter lub kontekst, może wyrządzić poważną szkodę krajowi lub organizacji międzynarodowej, określony jako przestępstwo na mocy prawa krajowego, gdy został dokonany w celu:

- i) poważnego zastraszenia ludności; lub
- ii) nieuzasadnionego zmuszenia władz publicznych lub organizacji międzynarodowej do wykonania lub powstrzymania się od wykonania jakiegokolwiek działania; lub
- iii) poważnej destabilizacji lub zniszczenia podstawowych struktur politycznych, konstytucyjnych, gospodarczych lub społecznych kraju lub organizacji międzynarodowej:
 - a) atak na życie osób, mogący spowodować śmierć;
 - b) ataki na integralność cielesną osoby;
 - c) porwanie lub branie zakładników;
 - d) spowodowanie rozległych zniszczeń urządzeń użyteczności rządowej lub publicznej, systemu transportu, infrastruktury, włączając w to system informatyczny, stałej platformy umieszczonej na szelfie kontynentalnym, miejsca publicznego lub własności prywatnej, mogące zagrozić życiu ludzkiemu lub spowodować poważne straty gospodarcze;
 - e) porwanie samolotu, statków lub innych środków transportu zbiorowego lub towarowego;
 - f) produkowanie, posiadanie, nabywanie, transport, dostarczanie lub używanie broni, materiałów wybuchowych lub broni jądrowej, biologicznej lub chemicznej, jak również prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej w zakresie broni biologicznej i chemicznej;
 - g) uwalnianie substancji niebezpiecznych lub powodowanie pożarów, wybuchów lub powodzi, których rezultatem jest zagrożenie życia ludzkiego;
 - h) zakłócanie lub przerywanie dostaw wody, energii elektrycznej lub jakichkolwiek innych podstawowych zasobów naturalnych, których rezultatem jest zagrożenie życia ludzkiego;

- i) zagrożenie dokonaniem któregośkolwiek z czynów wymienionych w lit. a)–h);
- j) kierowanie grupą terrorystyczną;
- k) uczestniczenie w działalności grupy terrorystycznej, włączając w to dostarczanie zasobów informacyjnych lub materialnych lub finansowanie jej działalności w jakikolwiek sposób, ze świadomością faktu, że takie uczestniczenie przyczyni się do przestępczej działalności grupy.

Do celów niniejszego ustępu »grupa terrorystyczna« oznacza sformalizowaną grupę składającą się z więcej niż dwóch osób, ustanowioną na przestrzeni czasu i działającą w uzgodniony sposób w celu dokonywania aktów terrorystycznych. »Grupa sformalizowana« oznacza grupę, która nie jest utworzona przypadkowo w celu natychmiastowego dokonania aktu terrorystycznego i która nie musi posiadać formalnie określonych ról dla swoich członków, ciągłości ich członkostwa lub rozwiniętej struktury.

4. Lista [Wykaz] w załączniku jest sporządzan[y] na podstawie dokładnych informacji lub materiałów zawartych w odpowiednich aktach, które wskazują, że decyzja została podjęta przez właściwą władzę w odniesieniu do osób, grup i podmiotów, których to dotyczy, bez względu na to, czy dotyczy to wszczęcia dochodzenia lub postępowania w sprawie o akt terrorystyczny, usiłowanie popełnienia takiego aktu, uczestniczenia w nim lub ułatwienia dokonania takiego aktu, opartego na poważnych i wiarogodnych dowodach lub poszlakach, lub skazania za takie czyny. Osoby, grupy i podmioty określone przez Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych [jako] związane z terroryzmem i przeciwko którym zarządziła ona sankcje, mogą być włączone do tej listy [umieszczone w tym wykazie].

Do celów niniejszego ustępu »właściwa władza« oznacza władzę sądowniczą lub, gdy władze sądownicze nie mają właściwości w zakresie objętym niniejszym ustępem, równoważną właściwą władzę w tym zakresie.

[...]

6. Nazwiska osób i nazwy podmiotów na liście w załączniku [w wykazie ujętym w załączniku] są poddawane kontroli [przeglądowi] w regularnych odstępach czasu, co najmniej raz w ciągu każdego sześciu miesięcy, w celu zapewnienia, że istnieją podstawy do utrzymania ich na liście [w wykazie]”.

Rozporządzenie (WE) nr 2580/2001

- 6. Uznając, że w celu wdrożenia na poziomie Unii Europejskiej środków przedstawionych we wspólnym stanowisku 2001/931 konieczne jest wydanie rozporządzenia, Rada przyjęła w dniu 27 grudnia 2001 r. rozporządzenie (WE) nr 2580/2001 w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu (Dz.U. 2001, L 344, s. 70).
- 7. Artykuł 2 tego rozporządzenia przewiduje:
 - „1. Poza wyjątkami dopuszczonymi na mocy art. 5 i 6:
 - a) wszystkie fundusze, inne aktywa finansowe i zasoby gospodarcze należące do i będące własnością lub posiadane przez osobę fizyczną lub osobę prawną, grupę lub podmiot wymienione na liście określonej w ust. 3 zostają zamrożone;
 - b) fundusze, inne aktywa finansowe i zasoby gospodarcze nie zostają udostępnione, bezpośrednio lub pośrednio, osobie fizycznej lub prawnej, grupie lub podmiotowi wymienionym na liście określonej w ust. 3 ani na ich rzecz.

2. Poza wyjątkami dopuszczonymi na mocy art. 5 i 6, zakazane jest świadczenie usług finansowych osobie fizycznej lub prawnej, grupie lub podmiotowi wymienionym na liście określonej w ust. 3, ani na ich rzecz.

3. Rada, stanowiąc jednomyślnie, ustanawia, przegląda i zmienia listę osób, grup i podmiotów, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, zgodnie z przepisami ustanowionymi w art. 1 ust. 4, 5 i 6 wspólnego stanowiska [2001/931]; na takiej liście znajdują się:

- i) osoby fizyczne dokonujące lub usiłujące dokonać, uczestniczące w [dokonaniu] lub ułatwiające dokonanie jakiegokolwiek aktu terrorystycznego;
- ii) osoby prawne, grupy lub podmioty dokonujące lub usiłujące dokonać, uczestniczące w [dokonaniu] lub ułatwiające dokonanie jakiegokolwiek aktu terrorystycznego;
- iii) osoby prawne, grupy lub podmioty będące własnością lub kontrolowane przez jedną lub więcej osób fizycznych lub prawnych, grupy lub podmioty określone w i) oraz ii); albo
- iv) osoby fizyczne lub prawne, grupy lub podmioty działające w imieniu lub pod kierownictwem jednej lub więcej osób fizycznych lub prawnych, grup lub podmiotów określonych w i) oraz ii)”.

Okoliczności powstania sporu oraz sporne akty

- 8 W pkt 1–7, 56–61 i 81–93 zaskarżonego wyroku Sąd streścił okoliczności faktyczne leżące u podstaw przedstawionego mu sporu. Na potrzeby analizy niniejszego odwołania należy stwierdzić, co następuje.
- 9 W dniu 2 maja 2002 r. Rada przyjęła wspólne stanowisko 2002/340/WPZiB aktualizujące wspólne stanowisko 2001/931/WPZiB (Dz.U. 2002, L 116, s. 75). W załączniku do wspólnego stanowiska 2002/340 zaktualizowano wykaz osób, grup i podmiotów, do których stosują się środki ograniczające przewidziane we wspólnym stanowisku 2001/931 (zwany dalej „spornym wykazem”) i umieszczono w nim między innymi nazwę Kurdistan Workers’ Party (PKK), określoną jako „Partia Pracujących Kurdystanu (PKK)”. W tym samym dniu Rada przyjęła decyzję 2002/334/WE wykonującą art. 2 ust. 3 rozporządzenia nr 2580/2001 i uchylającą decyzję 2001/927/WE (Dz.U. 2002, L 116, s. 33). W decyzji tej nazwa PKK została umieszczona w wykazie przewidzianym w art. 2 ust. 3 rozporządzenia nr 2580/2001 z użyciem tych samych sformułowań co te użyte w spornym wykazie.
- 10 Umieszczenie PKK w tym wykazie zostało utrzymane w szczególności na mocy spornych aktów. Od dnia 2 kwietnia 2004 r. sporny wykaz wymienia, w odniesieniu do PKK, „Partię Pracujących Kurdystanu (PKK) (znaną również jako »KADEK«, znany również pod nazwą „»KONGRA-GEL«)”.
- 11 W uzasadnieniach rozporządzeń wykonawczych nr 125/2014 i nr 790/2014 (zwanymi dalej „aktami z 2014 r.”) Rada opisała PKK jako podmiot zaangażowany w akty terrorystyczne, który od 1984 r. popełnił wiele tego rodzaju czynów, powodując śmierć ponad 30 000 obywateli tureckich i zagranicznych.
- 12 Rada wskazała, że działalność terrorystyczna PKK trwała nadal, mimo szeregu zawieszonych broni, które ta ostatnia ogłosiła jednostronnie, w szczególności od 2009 r. W tym względzie Rada wyjaśniła, że akty terrorystyczne popełnione przez PKK obejmowały zamachy bombowe, ataki raketowe, wykorzystanie materiałów wybuchowych, zabójstwo i porwanie obywateli tureckich i zagranicznych turystów, przetrzymywanie zakładników, ataki przeciwko tureckim siłom bezpieczeństwa oraz starcia zbrojne z nimi, ataki na infrastrukturę petrochemiczną, transport publiczny, placówki dyplomatyczne, kulturalne i handlowe Turcji w różnych państwach, wymuszenia w odniesieniu do obywateli tureckich mieszkających za granicą oraz inne działania przestępcze służące finansowaniu jej działalności. Tytułem

przykładu Rada sporządziła listę 69 zdarzeń, które miały miejsce między dniem 14 listopada 2003 r. a dniem 19 października 2011 r. Następnie Rada zakwalifikowała te akty, które przypisuje PKK, jako „akty terrorystyczne” w rozumieniu art. 1 ust. 3 wspólnego stanowiska 2001/931.

- 13 Rada dodała, że PKK była przedmiotem trzech decyzji krajowych, z których pierwsza została wydana w dniu 29 marca 2001 r. przez Secretary of State for the Home Department (ministra spraw wewnętrznych Zjednoczonego Królestwa, zwanego dalej „ministrem spraw wewnętrznych”) na podstawie UK Terrorism Act 2000 (ustawy Zjednoczonego Królestwa z 2000 r. w sprawie terroryzmu); jej uzupełnieniem była decyzja z dnia 14 lipca 2006 r., która weszła w życie w dniu 14 sierpnia 2006 r. i w której uznano, że „KADEK” i „KONGRA-GEL” stanowią inne nazwy PKK (zwana dalej „decyzją ministra spraw wewnętrznych z 2001 r.”). Decyzją tą minister spraw wewnętrznych, mając na uwadze dokonywanie aktów terrorystycznych przez PKK i zaangażowanie jej w takie czyny, zdelegalizował PKK jako organizację zaangażowaną w akty terrorystyczne. Rada wyjaśniła, że wspomniana decyzja była poddawana regularnemu przeglądowi przez krajową komisję rządową.
- 14 Pozostałe dwie decyzje krajowe zostały przyjęte przez rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki. Chodzi, po pierwsze, o decyzję uznającą PKK za „zagraniczną organizację terrorystyczną” na podstawie sekcji 219 US Immigration and Nationality Act (ustawy Stanów Zjednoczonych o imigracji i obywatelstwie), ze zmianami, a po drugie, o decyzję uznającą PKK za „światowego terrorystę o szczególnym znaczeniu” na podstawie Executive Order nr 13 224 (dekretu prezydenckiego nr 13 224) (zwane dalej łącznie „decyzjami władz Stanów Zjednoczonych”). W odniesieniu do tych decyzji władz Stanów Zjednoczonych Rada wskazała, że decyzja kwalifikująca PKK jako „zagraniczną organizację terrorystyczną” może być przedmiotem kontroli sądowej, podczas gdy ta, która uznała PKK za „światowego terrorystę o szczególnym znaczeniu”, może być przedmiotem zarówno kontroli administracyjnej, jak i kontroli sądowej.
- 15 W tych okolicznościach Rada uznała, że trzy decyzje krajowe, o których mowa w dwóch poprzednich punktach, zostały przyjęte przez „właściwą władzę” w rozumieniu art. 1 ust. 4 wspólnego stanowiska 2001/931. Rada wskazała ponadto, że te trzy decyzje krajowe pozostawały w mocy, i uznała, że powody, które uzasadniały pierwotne umieszczenie nazwy PKK w spornym wykazie, pozostawały aktualne.
- 16 W uzasadnieniach spornych decyzji i spornych rozporządzeń przyjętych w latach 2015–2017 (zwanym dalej „aktami z lat 2015–2017”) Rada wskazała, że utrzymanie nazwy PKK w spornym wykazie było oparte na decyzjach wydanych przez trzy właściwe władze, w szczególności na decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2001 r. i decyzjach władz Stanów Zjednoczonych, stanowiących przedmiot, odpowiednio, załącznika A i załącznika C do tych uzasadnień. W tym względzie Rada podkreśliła przede wszystkim, że zbadała w sposób autonomiczny informacje zawarte w tych decyzjach i że zgodnie z jej ustaleniami każda ze wspomnianych decyzji zawierała wystarczające powody, aby uzasadnić umieszczenie nazwy PKK na szczelbu Unii w spornym wykazie.
- 17 Następnie Rada wskazała, że zgodnie z orzecznictwem Sądu zarówno minister spraw wewnętrznych, jak i władze Stanów Zjednoczonych mogą być każde uważane za „właściwą władzę” w rozumieniu art. 1 ust. 4 wspólnego stanowiska 2001/931, uściślając, że zweryfikowała ona, iż okoliczności faktyczne, na których opierają się wspomniane decyzje, wchodzą w zakres pojęć „aktów terrorystycznych” i „grupy terrorystycznej” i że owe decyzje pozostają w mocy. Wreszcie Rada wyjaśniła, że nie dysponowała żadnymi dowodami przemawiającymi za usunięciem nazwy PKK ze spornego wykazu oraz że powody, które uzasadniały umieszczenie nazwy tej organizacji w tym wykazie, pozostawały aktualne, w związku z czym owo umieszczenie powinno być zostać utrzymane.
- 18 Uzasadnienia aktów z lat 2015–2017 zawierały w załączniku, w odniesieniu do każdej decyzji krajowej, opis definicji pojęcia „terroryzmu” w prawie krajowym, opis mających zastosowanie krajowych procedur administracyjnych i sądowych, streszczenie dotychczasowego przebiegu postępowań oraz

skutków danej decyzji krajowej, streszczenie wniosków, do jakich doszły właściwe władze w odniesieniu do PKK, opis czynów, na których oparły się rzeczony właściwe władze, oraz stwierdzenie, że czyny te stanowiły „akty terrorystyczne” w rozumieniu art. 1 ust. 3 wspólnego stanowiska 2001/931.

- 19 W załączniku A do uzasadnień aktów z lat 2015–2017 Rada wskazała, że decyzja ministra spraw wewnętrznych z 2001 r. zdelegalizowała PKK, ponieważ istniały racjonalne powody, by sądzić, że ta ostatnia popełnia „akty terrorystyczne” lub uczestniczy w nich w rozumieniu art. 1 ust. 3 wspólnego stanowiska 2001/931. Decyzją z dnia 3 grudnia 2014 r. (zwaną dalej „decyzją ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydaną w wyniku przeglądu”) minister ten oddalił wniosek o uchylenie delegalizacji PKK, opierając się na nieodległych w czasie atakach terrorystycznych, które zdaniem tego ministra zostały popełnione przez PKK i wskazywały na to, że PKK nadal była zaangażowana w „akty terrorystyczne” w rozumieniu art. 1 ust. 3 wspólnego stanowiska 2001/931.
- 20 W załączniku C do tych uzasadnień, dotyczącym decyzji władz Stanów Zjednoczonych, Rada wskazała, że sprawozdanie roczne w sprawie terroryzmu z 2013 r. sporządzone przez ministerstwo spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych zawierało konkretne motywy, na podstawie których została przyjęta i utrzymana w mocy decyzja o wskazaniu PKK jako „zagranicznej organizacji terrorystycznej”.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 21 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 1 maja 2014 r. PKK wniosła skargę mającą na celu, stosownie do ostatniej aktualizacji jej żądań, stwierdzenie nieważności spornych aktów w zakresie, w jakim akty te jej dotyczą, przy czym organizacja ta dostosowywała swoje żądania w toku postępowania w miarę uchylania i zastępowania danego spornego aktu przez następny.
- 22 Komisja Europejska oraz Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zostały dopuszczone do udziału w postępowaniu przed Sądem w charakterze interwenientów popierających żądania Rady.
- 23 Na poparcie skargi o stwierdzenie nieważności spornych aktów PKK podniosła zasadniczo osiem zarzutów. Sąd ograniczył się do zbadania zarzutu siódmego, dotyczącego naruszenia obowiązku uzasadnienia. W zaskarżonym wyroku Sąd orzekł, że zarzut ten jest zasadny, i w konsekwencji stwierdził nieważność spornych aktów w zakresie, w jakim dotyczyły one PKK.
- 24 W ramach badania zarzutu siódmego Sąd przypomniał przede wszystkim, że należy odróżnić akty, na mocy których nazwisko osoby lub nazwa podmiotu zostały pierwotnie umieszczone w wykazie podmiotów, których środki finansowe zostały zamrożone, które to akty podlegają art. 1 ust. 4 wspólnego stanowiska 2001/931, od aktów utrzymujących takie nazwisko lub nazwę w tym wykazie, które są uregulowane w art. 1 ust. 6 wspomnianego wspólnego stanowiska.
- 25 Sąd orzekł następnie, że akty z 2014 r. i akty z lat 2015–2017 nie zostały uzasadnione w sposób wymagany prawem.

Postępowanie przed Trybunałem i żądania stron

- 26 Postanowieniami prezesa Trybunału z dnia 13 maja i z dnia 20 maja 2019 r. Królestwo Niderlandów i Republika Francuska zostały dopuszczone do sprawy w charakterze interwenientów popierających żądania Rady.
- 27 Rada i Zjednoczone Królestwo wnoszą do Trybunału o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku;

- wydanie ostatecznego rozstrzygnięcia w przedmiocie kwestii podnoszonych w ramach rozpatrywanego odwołania i oddalenie skargi wniesionej przez PKK; oraz
 - obciążenie PKK kosztami poniesionymi przez Radę w postępowaniu odwoławczym i w postępowaniu w sprawie T-316/14.
- 28 Komisja wnosi do Trybunału o uwzględnienie odwołania.
- 29 Republika Francuska wnosi do Trybunału o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku; oraz
 - wydanie ostatecznego rozstrzygnięcia w przedmiocie kwestii podnoszonych w ramach odwołania Rady i oddalenie skargi wniesionej przez PKK.
- 30 PKK wnosi do Trybunału o:
- oddalenie w całości odwołania wniesionego przez Radę;
 - utrzymanie w mocy wyroku Sądu;
 - obciążenie Rady kosztami postępowania poniesionymi przez nią w ramach niniejszego odwołania i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim obciąża on Radę kosztami postępowania przed Sądem; oraz
 - tytułem żądania ewentualnego – przekazanie sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania w celu wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie pozostałych zarzutów podniesionych przez PKK w ramach jej skargi o stwierdzenie nieważności.

W przedmiocie odwołania

- 31 Na poparcie odwołania Rada podnosi siedem zarzutów.
- 32 W pierwszym zarzucie odwołania Rada kwestionuje stwierdzenia Sądu, zgodnie z którymi sporne decyzje są decyzjami utrzymującymi w mocy podlegającymi wyłącznie art. 1 ust. 6 wspólnego stanowiska 2001/931.
- 33 Zarzuty odwołania od drugiego do piątego dotyczą uzasadnienia zaskarżonego wyroku odnoszącego się do aktów z 2014 r. Zarzut drugi dotyczy błędnego rozstrzygnięcia przez Sąd, że decyzje władz Stanów Zjednoczonych nie mogły stanowić podstawy pierwotnego umieszczenia nazwy PKK w spornym wykazie. Zarzut trzeci dotyczy uzasadnienia zaskarżonego wyroku, zgodnie z którym Rada naruszyła ciężący na niej obowiązek uzasadnienia, ponieważ nie przedstawiła powodów, dla których decyzje krajowe stanowiły decyzje wydane przez „właściwą władzę” w rozumieniu art. 1 ust. 4 wspólnego stanowiska 2001/931. W zarzucie czwartym Rada kwestionuje stwierdzenia Sądu, zgodnie z którymi ze względu na jednostronne oświadczenie PKK o pewnej liczbie zawieszonych broni i podjętych negocjacjach pokojowych z rządem tureckim była ona zobowiązana oprócz utrzymania w mocy umieszczenia nazwy PKK w spornym wykazie na bardziej aktualnych okolicznościach. Zarzut piąty dotyczy motywów zaskarżonego wyroku, zgodnie z którymi Rada naruszyła ciężący na niej obowiązek uzasadnienia w odniesieniu do 69 zdarzeń, z których instytucja ta wywodziła dalsze istnienie ryzyka uczestniczenia PKK w działalności terrorystycznej.

- 34 Zarzuty odwołania szósty i siódmy dotyczą rozważań Sądu dotyczących aktów z lat 2015–2017. Zarzut szósty dotyczy tego, że Sąd błędnie uznał, iż Rada nie mogła wykazać – w ramach uzasadnienia dotyczącego tych aktów – dalszego istnienia ryzyka, że PKK uczestniczy w działalności terrorystycznej, odwołując się do decyzji wydanych w wyniku przeglądu decyzji krajowych, na których opierało się pierwotne umieszczenie nazwy tej organizacji w spornym wykazie. W zarzucie siódmym Rada kwestionuje stwierdzenia Sądu, zgodnie z którymi pismo Rady z dnia 27 marca 2015 r., w którym notyfikowała PKK uzasadnienie rozporządzenia wykonawczego nr 2015/513 i decyzji 2015/521, odpowiadając przy tym w tym piśmie na argumenty przedstawione przez PKK w toku postępowania, które doprowadziło do przyjęcia tego rozporządzenia i tej decyzji, nie mogło zostać uwzględnione jako element uzasadnienia wspomnianego rozporządzenia i wspomnianej decyzji.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

Argumentacja stron

- 35 Zarzut pierwszy dotyczy pkt 52–54, 103 i 104 zaskarżonego wyroku, w których Sąd uznał zasadniczo, że sporne akty są objęte wyłącznie zakresem art. 1 ust. 6 wspólnego stanowiska 2001/931. Zdaniem Rady, popieranej przez Republikę Francuską i Zjednoczone Królestwo oraz przez Komisję, akty te są objęte zakresem stosowania także art. 1 ust. 4 tego wspólnego stanowiska. W związku z tym Sąd powinien był zbadać ich zgodność z prawem również w świetle tego ostatniego przepisu.
- 36 PKK kwestionuje tę argumentację i wnosi o oddalenie zarzutu pierwszego.

Ocena Trybunału

- 37 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału należy rozróżnić akty, na mocy których nazwisko osoby lub nazwa podmiotu są pierwotnie umieszczane w wykazie dotyczącym zamrożenia środków finansowych i o których mowa w art. 1 ust. 4 wspólnego stanowiska 2001/931, od aktów, na mocy których nazwisko osoby lub nazwa podmiotu są utrzymywane w tym wykazie, a które reguluje art. 1 ust. 6 wspomnianego wspólnego stanowiska (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 lipca 2017 r., Rada/LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, pkt 58–62, Rada/Hamas, C-79/15 P, EU:C:2017:584, pkt 36–40; a także z dnia 20 czerwca 2019 r., K.P., C-458/15, EU:C:2019:522, pkt 50–52).
- 38 W konsekwencji, badając sporne decyzje, na mocy których nazwa PKK została utrzymana w spornym wykazie, wyłącznie w świetle art. 1 ust. 6 wspólnego stanowiska 2001/931, Sąd nie naruszył prawa.
- 39 Z powyższego wynika, że pierwszy zarzut odwołania należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutów trzeciego i piątego

- 40 Zarzuty odwołania trzeci i piąty, które należy zbadać łącznie, są skierowane przeciwko pkt 67, 68, 77 i 78 zaskarżonego wyroku, w których Sąd orzekł, że akty z 2014 r. były wadliwe ze względu na brak uzasadnienia, w zakresie, w jakim zostały oparte na decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2001 r. i na decyzjach władz Stanów Zjednoczonych, a także na liście 69 zdarzeń mających miejsce między dniem 14 listopada 2003 r. a dniem 19 października 2011 r.
- 41 Co się tyczy w szczególności decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2001 r., Sąd wskazał w pkt 68 zaskarżonego wyroku, że uzasadnienia aktów z 2014 r. nie zawierały żadnego opisu powodów leżących u podstaw tej decyzji i nie wyjaśniało powodów, dla których Rada uznała, że rozpatrywane okoliczności faktyczne wchodzą w zakres pojęcia „aktu terrorystycznego” w rozumieniu art. 1 ust. 3 wspólnego

stanowiska 2001/931, ani powodów, które skłoniły ją do uznania, że wspomniana decyzja stanowiła decyzję „właściwej władzy” w rozumieniu art. 1 ust. 4 wspólnego stanowiska. W tym ostatnim względzie Sąd podkreślił, że PKK zakwestionowała tę kwalifikację w toku postępowania przed Sądem.

- 42 Co się tyczy listy 69 zdarzeń mających miejsce między dniem 14 listopada 2003 r. a dniem 19 października 2011 r., Sąd uznał w pkt 77 i 78 zaskarżonego wyroku, że skoro PKK zakwestionowała w toku postępowania przed Sądem rzeczywisty charakter niektórych z tych zdarzeń, możliwość ich przypisania PKK lub okoliczności, w jakich miały one mieć miejsce, to do Rady należało wykazanie, w ramach uzasadnienia aktów z 2014 r., zasadności zarzucanych PKK okoliczności faktycznych, a do Sądu – sprawdzenie prawdziwości tych okoliczności faktycznych. Tymczasem zdaniem Sądu informacje zawarte w uzasadnieniach aktów z 2014 r. nie pozwoliły mu na przeprowadzenie kontroli, ponieważ uzasadnienie to nie zawierało żadnej wskazówki dotyczącej okoliczności, na których Rada oparła się w celu stwierdzenia, że wspomniane zdarzenia zostały wykazane, można było je przypisać PKK i spełniały kryteria określone w art. 1 ust. 3 wspólnego stanowiska 2001/931.

Argumentacja stron

- 43 Rada, popierana przez Republikę Francuską i Zjednoczone Królestwo oraz przez Komisję, podnosi, że w pkt 67 i 68 zaskarżonego wyroku Sąd naruszył prawo, uznając, iż Rada była zobowiązana wskazać w uzasadnieniach aktów z 2014 r. powody, które skłoniły ją do uznania, że decyzja ministra spraw wewnętrznych z 2001 r. i decyzje władz Stanów Zjednoczonych stanowiły decyzje właściwych władz w rozumieniu art. 1 ust. 4 wspólnego stanowiska 2001/931 i dotyczyły „aktów terrorystycznych” w rozumieniu art. 1 ust. 3 tego wspólnego stanowiska. Rada uważa, że postępując w ten sposób, Sąd nałożył na nią wymóg, który nie został przewidziany w art. 1 ust. 4 wspomnianego wspólnego stanowiska.
- 44 Zdaniem Rady Sąd również niesłusznie stwierdził w pkt 77 i 78 zaskarżonego wyroku brak uzasadnienia w odniesieniu do 69 zdarzeń mających miejsce między dniem 14 listopada 2003 r. a dniem 19 października 2011 r. Instytucja ta podnosi, że aby uczynić zadość obowiązkowi uzasadnienia, wystarczy, by wskazała ona w uzasadnieniu okoliczności ustalone w odniesieniu do danej osoby lub danego podmiotu, tak aby byli oni w stanie zrozumieć powody, dla których ich nazwisko lub nazwa zostały utrzymane w wykazie dotyczącym zamrożenia środków finansowych, bez konieczności wykazania zasadności zarzucanych okoliczności faktycznych ani szczegółowego przedstawienia w uzasadnieniu całego toku rozumowania. Dowód zarzucanego tym osobom lub podmiotom zachowania należy w przekonaniu Rady do kwestii zgodności z prawem motywów, na których opiera się rozpatrywany akt, a nie obowiązku uzasadnienia.
- 45 PKK wnosi o oddalenie zarzutów trzeciego i piątego. Jej zdaniem Sąd słusznie uznał, że Rada była zobowiązana do przedstawienia w uzasadnieniach aktów z 2014 r. powodów, dla których uznała, że decyzje krajowe, na których zostało oparte pierwotne umieszczenie jej nazwiska w spornym wykazie, stanowią „decyzje właściwych władz” w rozumieniu art. 1 ust. 4 wspólnego stanowiska 2001/931 i że decyzje te dotyczą „aktów terrorystycznych” w rozumieniu art. 1 ust. 3 tego wspólnego stanowiska. Ponadto Rada powinna była wskazać powody, dla których 69 zdarzeń, o których mowa w tych uzasadnieniach, również stanowiło takie akty, które można przypisać PKK. W szczególności w ramach uzasadnienia rozporządzenia nr 790/2014 Rada powinna była uwzględnić zarzuty, które PKK przedstawiła w tym względzie w ramach skargi na rozporządzenie nr 125/2014.

Ocena Trybunału

- 46 Na wstępie należy stwierdzić, że zarzuty odwołania trzeci i piąty dotyczą zasadniczo zakresu obowiązku uzasadnienia ciążącego na Radzie w odniesieniu do aktów z 2014 r., na mocy których utrzymała ona nazwę PKK w spornym wykazie. Tymczasem z orzecznictwa przytoczonego w pkt 37 niniejszego wyroku wynika, że art. 1 wspólnego stanowiska 2001/931 wprowadza rozróżnienie pomiędzy z jednej

strony pierwotnym umieszczeniem nazwiska osoby lub nazwy podmiotu w wykazie dotyczącym zamrożenia środków finansowych, o którym mowa w art. 1 ust. 4 tego wspólnego stanowiska, a z drugiej strony utrzymaniem we wspomnianym wykazie nazwiska tej osoby lub nazwy tego podmiotu, które już zostały umieszczone w tym wykazie, ujętym w art. 1 ust. 6 wspomnianego wspólnego stanowiska. Wbrew temu, co twierdzi Rada, przesłankami, od których uzależnione jest takie utrzymanie, są zatem wyłącznie przesłanki przewidziane w art. 1 ust. 6 wspólnego stanowiska 2001/931, i nawet jeśli argumentacja stron odwołuje się do art. 1 ust. 3 i 4 tego wspólnego stanowiska, to zakres ciężącego na Radzie obowiązku uzasadnienia należy badać wyłącznie w świetle jego art. 1 ust. 6.

- 47 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału uzasadnienie, jakiego wymaga art. 296 TFUE, powinno przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny sposób rozumowania instytucji, która ten akt wydała, by umożliwić zainteresowanym zapoznanie się z powodami przyjętych rozwiązań celem dokonania oceny ich zasadności, a właściwemu sądowi – przeprowadzenie kontroli (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 listopada 2012 r., *Al-Aqsa/Rada i Niderlandy/Al-Aqsa*, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, pkt 138; a także z dnia 26 lipca 2017 r., *Rada/LTTE*, C-599/14 P, EU:C:2017:583, pkt 29).
- 48 Tak wymagane uzasadnienie powinno być dostosowane do charakteru danego aktu i kontekstu, w jakim został on wydany. Wymóg uzasadnienia należy oceniać w odniesieniu do okoliczności danej sprawy, w szczególności do treści aktu, charakteru powołanych zarzutów, a także interesu, jaki w uzyskaniu wyjaśnień mogą mieć adresaci aktu lub inne osoby, których dotyczy on bezpośrednio i indywidualnie. W szczególności nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne okoliczności faktyczne i prawne ani by zawierało szczegółową odpowiedź na rozważania przedstawione przez zainteresowanego w trakcie konsultacji przed przyjęciem tego aktu, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu jest wystarczające, winna nie tylko opierać się na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulujących daną dziedzinę. Co za tym idzie, akt niekorzystny jest wystarczająco uzasadniony, jeżeli został wydany w okolicznościach znanych zainteresowanemu, pozwalających mu na zrozumienie treści przyjętego względem niego środka (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 listopada 2012 r., *Al-Aqsa/Rada i Niderlandy/Al-Aqsa*, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, pkt 139–141; z dnia 28 marca 2017 r., *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, pkt 120–122; a także z dnia 31 stycznia 2019 r., *Islamic Republic of Iran Shipping Lines i in./Rada*, C-225/17 P, EU:C:2019:82, pkt 69 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 49 Co się tyczy, konkretnie rzecz ujmując, aktów dotyczących decyzji o utrzymaniu w wykazie dotyczącym zamrożenia środków finansowych, takich jak akty z 2014 r., należy przypomnieć, że w ramach przeglądu dokonywanego na podstawie art. 1 ust. 6 wspólnego stanowiska 2001/931 Rada może utrzymać nazwisko danej osoby lub nazwę danego podmiotu w tym wykazie, jeżeli stwierdzi, że ryzyko ich zaangażowania w działalność terrorystyczną, które uzasadniało pierwotne umieszczenie ich nazwiska lub nazwy w tym wykazie, nadal istnieje, a utrzymanie takie stanowi zatem w istocie przedłużenie pierwotnego umieszczenia nazwiska tej osoby lub nazwy tego podmiotu we wspomnianym wykazie. W tym celu Rada ma obowiązek sprawdzić, czy od czasu tego pierwotnego umieszczenia lub poprzedniego przeglądu sytuacja faktyczna nie zmieniła się w taki sposób, że nie pozwala na dalsze trwanie przy konkluzji o zaangażowaniu danej osoby lub danego podmiotu w działalność terrorystyczną (zob. podobnie wyroki: 26 lipca 2017 r., *Rada/LTTE*, C-599/14 P, EU:C:2017:583, pkt 46, 51 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 20 czerwca 2019 r., *K.P.*, C-458/15, EU:C:2019:522, pkt 43).
- 50 W ramach weryfikacji dalszego istnienia ryzyka uczestniczenia danej osoby lub danego podmiotu w działalności terrorystycznej trzeba w należyty sposób wziąć pod uwagę późniejszy status decyzji krajowej, która służyła za podstawę pierwotnego umieszczenia nazwiska tej osoby lub nazwy tego podmiotu w spornym wykazie, w szczególności uchylenie lub cofnięcie tej decyzji krajowej ze względu na nowe okoliczności lub dowody lub zmianę oceny właściwego organu krajowego (wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., *Rada/LTTE*, C-599/14 P, EU:C:2017:583, pkt 52).

- 51 Ponadto sama okoliczność, że decyzja krajowa, która służyła za podstawę pierwotnego umieszczenia w wykazie, pozostaje w mocy, może w obliczu czasu, który upłynął, i w zależności od rozwoju okoliczności danego przypadku nie wystarczyć do stwierdzenia dalszego istnienia ryzyka uczestniczenia danej osoby lub danego podmiotu w działalności terrorystycznej. W takiej sytuacji Rada jest zobowiązana oprzeć utrzymanie nazwiska tej osoby lub nazwy tego podmiotu we wspomnianym wykazie na zaktualizowanej ocenie sytuacji, z uwzględnieniem nowszych danych wykazujących, że ryzyko to nadal istnieje. W tym względzie Rada może oprzeć się na aktualnych danych nie tylko przedstawionych w decyzjach krajowych wydanych przez właściwe władze, ale także pochodzących z innych źródeł, a tym samym również na własnych ocenach (zob. podobnie wyroki z dnia 26 lipca 2017 r.: Rada/LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, pkt 52, 62, 72; Rada/Hamas, C-79/15 P, EU:C:2017:584, pkt 40, 50; a także z dnia 20 czerwca 2019 r., K.P., C-458/15, EU:C:2019:522, pkt 52, 60, 61).
- 52 W tym kontekście należy uściślić, że jeśli chodzi o akty dotyczące utrzymania nazwiska osoby lub nazwy podmiotu w spornym wykazie dotyczącym zamrożenia środków finansowych, sąd Unii ma obowiązek sprawdzić, po pierwsze, poszanowanie obowiązku uzasadnienia przewidzianego w art. 296 TFUE, a zatem wystarczająco precyzyjnego i konkretnego charakteru powołanych motywów, a po drugie, czy motywy te zostały poparte argumentacją, co oznacza, że sąd ten upewnia się, w ramach kontroli materialnej zgodności z prawem tych powodów, że akty te zostały oparte na dostatecznie solidnych podwalinach faktycznych i weryfikuje okoliczności faktyczne przedstawione w uzasadnieniu tych aktów (zob. podobnie w szczególności wyroki: z dnia 18 lipca 2013 r., Komisja i in./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, pkt 118, 119; a także z dnia 26 lipca 2017 r., Rada/LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, pkt 70).
- 53 Co się tyczy tej ostatniej weryfikacji, zainteresowana osoba lub zainteresowany podmiot mogą w ramach skargi wniesionej na utrzymanie jej nazwiska lub jego nazwy w spornym wykazie zakwestionować wszystkie okoliczności, na których Rada opiera się w celu uzasadnienia dalszego istnienia ryzyka uczestniczenia przez nie w działalności terrorystycznej, niezależnie od kwestii, czy okoliczności te zostały przedstawione w decyzji krajowej przyjętej przez właściwą władzę, czy pochodzą z innego źródła. W razie zaskarżenia do Rady należy wykazanie zasadności zarzucanych danej osobie lub danemu podmiotowi okoliczności faktycznych, a do sądu Unii – weryfikacja ich materialnej prawidłowości (zob. wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Rada/LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, pkt 71 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 54 Ponadto o ile – wyłącznie w razie zaskarżenia – do właściwego organu Unii należy wykazanie zasadności motywów wysuniętych przeciwko konkretnej osobie lub konkretnemu podmiotowi, o tyle do tej osoby lub do tego podmiotu nie należy przedstawienie, do celów takiego zaskarżenia, przeciwdowodu na brak zasadności wspomnianych motywów (zob. podobnie wyrok z dnia 18 lipca 2013 r., Komisja i in./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, pkt 121).
- 55 Należy jednakże podkreślić, że kwestię uzasadnienia, która stanowi istotny wymóg formalny, należy odróżnić od kwestii dowiedzenia zarzucanego zachowania, która mieści się w sferze materialnej zgodności z prawem danego aktu i pociąga za sobą kontrolę prawdziwości okoliczności faktycznych przywołanych w tym akcie, a także ich kwalifikacji jako argumentów uzasadniających zastosowanie środków ograniczających wobec danej osoby (zob. podobnie wyroki: z dnia 16 listopada 2011 r., Bank Mellī Iran/Rada, C-548/09 P, EU:C:2011:735, pkt 88; z dnia 15 listopada 2012 r., Rada/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, pkt 60).
- 56 Z powyższego wynika, że aby uczynić zadość obowiązkowi uzasadnienia przewidzianemu w art. 296 TFUE, Rada powinna była w niniejszym przypadku przedstawić motywy wystarczająco precyzyjne i konkretne, aby umożliwić PKK poznanie powodów przytoczonych w celu utrzymania nazwy PKK w spornym wykazie na mocy aktów z 2014 r., a Sądowi – przeprowadzenie kontroli. Jednakże wbrew temu, co orzekł Sąd w pkt 68, 77 i 78 zaskarżonego wyroku, Rada nie była zobowiązana do wykazania w ramach uzasadnienia tych aktów prawdziwości okoliczności faktycznych

stanowiących powody przytoczone w celu utrzymania nazwy PKK w spornym wykazie ani do dokonania, w ramach tego uzasadnienia, kwalifikacji prawnej tych okoliczności w świetle art. 1 ust. 3 i 4 wspólnego stanowiska 2001/931. Zgodnie bowiem z orzecznictwem przytoczonym w pkt 52–55 niniejszego wyroku dowód wymagany w ten sposób przez Sąd nie wchodzi w zakres obowiązku uzasadnienia, lecz dotyczy materialnej zgodności z prawem tych aktów, która to kwestia nie ma związku z zarzutem siódmym podniesionym w pierwszej instancji i uwzględnionym w zaskarżonym wyroku.

- 57 Wynika z tego, że Sąd naruszył prawo, uznając w pkt 68, 77 i 78 zaskarżonego wyroku, że Rada naruszyła ciążący na niej obowiązek uzasadnienia z tego względu, że uzasadnienia aktów z 2014 r. odnoszą się do decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2001 r. i do listy 69 zdarzeń, które miały miejsce między dniem 14 listopada 2003 r. a dniem 19 października 2011 r.
- 58 Tymczasem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem jeżeli w uzasadnieniu orzeczenia Sądu dopuszczono się naruszenia prawa Unii, lecz sentencję tego wyroku należy uznać za zasadną w świetle innych względów prawnych, to tego rodzaju naruszenie nie może doprowadzić do uchylecia tego orzeczenia (wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Rada/LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, pkt 75). Należy zatem zbadać ponadto, czy to naruszenie prawa, którym dotknięty jest zaskarżony wyrok, może prowadzić do podważenia wniosku przyjętego przez Sąd w pkt 80 tego wyroku, czy też z akt sprawy wynika, że akty z 2014 r. w każdym wypadku cechował brak uzasadnienia.
- 59 W tym względzie z uzasadnień aktów z 2014 r. streszczonych w pkt 11–15 niniejszego wyroku wynika, że w celu utrzymania nazwy PKK w spornym wykazie Rada oparła się, zważywszy na historię działalności terrorystycznej PKK od 1984 r. i na zawieszenia broni ogłaszane jednostronnie przez PKK w szczególności od 2009 r., na okoliczności, że decyzja ministra spraw wewnętrznych z 2001 r., która służyła za podstawę pierwotnego umieszczenia nazwy PKK w tym wykazie, pozostawała w mocy, oraz między innymi na liście 69 zdarzeń, które miały miejsce między dniem 14 listopada 2003 r. a dniem 19 października 2011 r., a które Rada uznała za przypisywalne PKK „akty terroryzmu” w rozumieniu art. 1 ust. 3 wspólnego stanowiska 2001/931.
- 60 Co się tyczy decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2001 r., która pierwotnie służyła za podstawę tego umieszczenia w wykazie, z uzasadnień tych wynika, że Rada stwierdziła, iż została ona przyjęta przez właściwą władzę w rozumieniu art. 1 ust. 4 wspólnego stanowiska 2001/931, że podlegała ona regularnym przeglądom dokonywanym przez komitet rządowy Zjednoczonego Królestwa i że pozostawała ona w mocy. W związku z tym Rada wyjaśniła, że przeprowadziła badanie wymagane zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 49 i 50 niniejszego wyroku i doszła do wniosku, że późniejszy status tej decyzji nie wskazuje na zmianę taką jak ta, o której mowa w owych punktach niniejszego wyroku. Motywy te są zaś wystarczająco precyzyjne i konkretne, aby umożliwić PKK poznanie powodów, dla których Rada w szczególności oparła utrzymanie jej nazwy w spornym wykazie na tej decyzji, a Sądowi – przeprowadzenie kontroli w tym zakresie.
- 61 W odniesieniu do listy 69 zdarzeń, które miały miejsce między dniem 14 listopada 2003 r. a dniem 19 października 2011 r., Rada wymieniła w uzasadnieniach aktów z 2014 r. między innymi 17 zdarzeń mających miejsce między dniem 17 stycznia 2010 r. a dniem 19 października 2011 r., które zdaniem tej instytucji były nie tylko późniejsze względem zawieszeń broni ogłoszonych jednostronnie przez PKK od 2009 r., ale również wystarczająco nieodległe w czasie, aby uzasadnić utrzymanie umieszczenia nazwy tej organizacji w szczególności w spornym wykazie w lutym i lipcu 2014 r. Co się tyczy tych najbardziej nieodległych w czasie 17 zdarzeń, Rada określiła dokładną ich datę, miasto lub prowincję, w której wystąpiły, charakter, a także liczbę i status poszkodowanych.
- 62 Otóż wbrew temu, co Sąd orzekł w pkt 68, 77 i 78 zaskarżonego wyroku, uzasadnienia aktów z 2014 r. pozwalały PKK poznać szczególne i konkretne motywy, dla których Rada uznała, że pomimo zawieszeń broni ogłoszonych jednostronnie od 2009 r. ryzyko zaangażowania tej organizacji w działalność terrorystyczną istniało nadal. Tym samym dane zawarte w tych uzasadnieniach były wystarczające, aby

umożliwić PKK zrozumienie stawianych jej zarzutów (zob. analogicznie wyroki: z dnia 15 listopada 2012 r., *Al-Aqsa/Rada i Niderlandy/Al-Aqsa*, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, pkt 4, 142; a także z dnia 20 czerwca 2019 r., *K.P.*, C-458/15, EU:C:2019:522, pkt 53, 54).

- 63 Należy dodać, że chociaż Sąd wskazał w pkt 68, 77 i 78 zaskarżonego wyroku, że PKK przedstawiła argumenty mające na celu zakwestionowanie decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2001 r. i 69 zdarzeń wymienionych w uzasadnieniach aktów z 2014 r., to z owych pkt 77 i 78, jak również z argumentacji PKK streszczonej w pkt 45 niniejszego wyroku wynika, że argumentacja ta ma na celu podważenie prawdziwości wskazanych okoliczności faktycznych oraz ich kwalifikacji prawnej, co ma służyć nie tyle wykazaniu, że Rada dopuściła się naruszenia ciążącego na niej obowiązku uzasadnienia, co zakwestionowaniu materialnej zgodności z prawem tych aktów i zobowiązaniu Rady do wykazania zasadności powołanych motywów.
- 64 W zakresie, w jakim Sąd uznał w pkt 78 zaskarżonego wyroku, że zwięzłość informacji zawartych w uzasadnieniach aktów z 2014 r. nie pozwoliła mu na przeprowadzenie kontroli sądowej w odniesieniu do zdarzeń kwestionowanych przez PKK z tego względu, że uzasadnienia te nie zawierają żadnych wskazań co do okoliczności faktycznych, na których Rada oparła się w celu stwierdzenia, że owe zdarzenia zostały dowiedzione, że można je było przypisać PKK i że spełniały kryteria określone w art. 1 ust. 3 wspólnego stanowiska 2001/931, należy zauważyć, że z orzecnictwa przytoczonego w pkt 53–55 niniejszego wyroku wynika, że należąca do Sądu kontrola materialnej zgodności z prawem powinna zostać przeprowadzona nie tylko w świetle danych zawartych w uzasadnieniach spornych aktów, ale również danych, które w razie zaskarżenia Rada przedstawia Sądowi w celu wykazania zasadności okoliczności faktycznych wskazanych w tych uzasadnieniach.
- 65 W związku z tym naruszenie prawa, o którym mowa w pkt 57 niniejszego wyroku, może podważyć wniosek sformułowany przez Sąd w pkt 80 zaskarżonego wyroku.
- 66 Należy zatem uwzględnić zarzut piąty odwołania oraz zarzut trzeci odwołania w zakresie, w jakim dotyczy on rozważań Sądu dotyczących decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2001 r.
- 67 Wynika stąd, że żądanie uchylenia zaskarżonego wyroku należy uwzględnić w zakresie, w jakim Sąd stwierdził nieważność aktów z 2014 r. ze względu na brak uzasadnienia, bez konieczności rozstrzygnięcia w przedmiocie naruszeń prawa podnoszonych w ramach zarzutów odwołania drugiego i czwartego ani w przedmiocie argumentów przedstawionych w ramach trzeciego zarzutu odwołania, które sprowadzają się do kwestionowania rozważań Sądu dotyczących decyzji władz Stanów Zjednoczonych.

W przedmiocie zarzutów szóstego i siódmego

- 68 Zarzuty odwołania szósty i siódmy, które należy zbadać łącznie, są skierowane przeciwko pkt 95–98, 103–106 i 110–114 zaskarżonego wyroku, w których Sąd orzekł, że akty z lat 2015–2017 były wadliwe ze względu na brak uzasadnienia.
- 69 W pkt 95–98 i w pkt 103–106 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł co do istoty, że Rada naruszyła ciążący na niej obowiązek uzasadnienia w ten sposób, że uzasadnienia aktów z lat 2015–2017 odnoszą się do decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydanej w wyniku przeglądu i do utrzymania w mocy, po dokonaniu przeglądu, decyzji rządu Stanów Zjednoczonych o wskazaniu PKK jako „zagranicznej organizacji terrorystycznej”. W odniesieniu w szczególności do decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydanej w wyniku przeglądu Sąd uznał, że Rada nie mogła oprzeć się na tej ostatniej decyzji krajowej w celu utrzymania nazwy PKK w spornym wykazie bez zbadania i podjęcia starań w celu dowiedzenia zasadności podnoszonych okoliczności faktycznych, czego uzasadnienie to jednak nie odzwierciedla. Ponadto Rada nie podała również powodów, dla których uznała, że wspomniana decyzja krajowa pozwalała stwierdzić w sposób wymagany prawem, że nadal istnieje ryzyko

zaangażowania PKK w działalność terrorystyczną. W tym kontekście Sąd wskazał ponadto, że PKK zakwestionowała zdarzenia wskazane w decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydanej w wyniku przeglądu w piśmie dostosowującym jej skargę do Sądu z dnia 26 maja 2015 r.

- 70 Ponadto Sąd uznał w pkt 110–114 zaskarżonego wyroku, że Rada nie odpowiedziała w sposób wymagany prawem na argumenty przedstawione przez PKK w piśmie z dnia 6 marca 2015 r. w toku postępowania, które doprowadziło do przyjęcia decyzji 2015/521 i rozporządzenia wykonawczego nr 2015/513. Zdaniem Sądu wyjaśnienie zawarte w uzasadnieniach dotyczących aktów z lat 2015–2017, w których Rada wskazała, że bezskutecznie próbowała ustalić, czy znajdują się w jej posiadaniu dowody przemawiające za usunięciem nazwy PKK ze spornego wykazu, jest w tym względzie niewystarczające. Ponadto Sąd uznał, że pismo Rady z dnia 27 marca 2015 r., w którym PKK została powiadomiona o uzasadnieniu dotyczącym tej decyzji i tego rozporządzenia, nie mogło konwalidować tego braku uzasadnienia. Po pierwsze, pismo to zostało sporządzone po przyjęciu wspomnianej decyzji i wspomnianego rozporządzenia. Po drugie, Sąd zauważył, że o ile w owym piśmie wskazano, iż istnienie grup kurdyjskich zwalczających grupę „Państwo Islamskie” nie ma wpływu na ocenę Rady co do dalszego istnienia ryzyka zaangażowania PKK w działalność terrorystyczną, o tyle instytucja ta nie sprecyzowała okoliczności, które doprowadziły ją do stwierdzenia dalszego istnienia tego ryzyka.

Argumentacja stron

- 71 W zarzutach odwołania szóstym i siódmym Rada, popierana przez Republikę Francuską i Zjednoczone Królestwo oraz przez Komisję, podnosi, po pierwsze, że Sąd naruszył prawo, uznając, w pkt 95–99 i pkt 103–109 zaskarżonego wyroku, że uzasadnienie aktów z lat 2015–2017 było niewystarczające z tego względu, że uzasadnienia tych aktów opierały się na decyzjach krajowych przyjętych przez władze Zjednoczonego Królestwa oraz na decyzjach władz Stanów Zjednoczonych wydanych w następstwie przeglądu decyzji tych władz, które posłużyły za podstawę pierwotnego umieszczenia nazwy PKK w spornym wykazie. Zdaniem Rady to naruszenie prawa ma swoje źródło w okoliczności, że Sąd błędnie oparł swoją ocenę wyłącznie na art. 1 ust. 6 wspólnego stanowiska 2001/931, podczas gdy powinien był zastosować do krajowych decyzji wydanych w wyniku przeglądu art. 1 ust. 4 tego wspólnego stanowiska. W tych okolicznościach Rada uważa, że nie miała obowiązku weryfikowania okoliczności faktycznych leżących u podstaw wspomnianych decyzji krajowych ani przedstawienia dowodów mających na celu wykazanie zasadności tych okoliczności faktycznych, które powinny być zostać zakwestionowane przed sądem krajowym. Po drugie, Rada nie zgadza się z pkt 110–114 zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim Sąd uznał w nich, że Rada nie odpowiedziała w sposób wymagany prawem na argumenty przedstawione przez PKK w toku toczącego się przed nim postępowania. Rada twierdzi w tym względzie, że jej pismo z dnia 27 marca 2015 r., załączone do uzasadnienia decyzji 2015/521 i rozporządzenia wykonawczego nr 2015/513, stanowiło wystarczającą odpowiedź na te argumenty.
- 72 PKK twierdzi, że wszystkie dane, na których Rada oparła się w celu wykazania dalszego istnienia ryzyka uczestniczenia przez nią w działalności terrorystycznej, mogą zostać zakwestionowane przed sądem Unii, niezależnie od tego, czy dane te zostały przedstawione w decyzji właściwej władzy, czy pochodzą z innych źródeł. W przekonaniu PKK nie należy rozróżniać elementów, które można zakwestionować przed, odpowiednio, sądem Unii i sądami krajowymi. W każdym wypadku w uzasadnieniach aktów z lat 2015–2017 Rada nie wskazała powodów, dla których decyzja ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydana w wyniku przeglądu dotyczyła „aktu terrorystycznego” w rozumieniu art. 1 ust. 3 wspólnego stanowiska 2001/931, w sytuacji gdy definicje pojęcia „terroryzmu” na poziomie krajowym i na poziomie Unii różnią się od siebie. Co się tyczy rozważań zawartych w pkt 110–114 zaskarżonego wyroku, PKK utrzymuje, że wszelkie informacje dotyczące motywów umieszczenia w wykazie dotyczącym zamrożenia środków finansowych powinny znajdować się nie w piśmie notyfikującym dany akt, lecz w uzasadnieniu tego aktu.

Ocena Trybunału

- 73 Tytułem wstępu należy wskazać, że jak wynika z analizy pierwszego zarzutu odwołania, Rada niesłusznie twierdzi, że akty z lat 2015–2017 objęte są zarówno zakresem art. 1 ust. 4 wspólnego stanowiska 2001/931, jak i art. 1 ust. 6 tego wspólnego stanowiska. W konsekwencji również niesłusznie podnosi ona, opierając się na tej samej argumentacji, że PKK nie może kwestionować tych aktów w zakresie, w jakim akty te opierają się na krajowych decyzjach wydanych w wyniku przeglądu, o których mowa w pkt 71 niniejszego wyroku. Ponadto, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 53 i 54 niniejszego wyroku, zainteresowana osoba lub zainteresowany podmiot mogą w ramach skargi wniesionej na utrzymanie jej nazwiska lub jego nazwy w spornym wykazie zakwestionować wszystkie okoliczności, na których Rada opiera się w celu uzasadnienia dalszego istnienia ryzyka uczestniczenia przez nie w działalności terrorystycznej, niezależnie od kwestii, czy okoliczności te zostały przedstawione w decyzji krajowej przyjętej przez właściwą władzę, czy pochodzą z innego źródła.
- 74 Należy jednak stwierdzić, że Sąd naruszył prawo, uznając w pkt 99 i 105 zaskarżonego wyroku, że Rada naruszyła ciążący na niej obowiązek uzasadnienia z tego względu, że uzasadnienia aktów z lat 2015–2017 opierają się na decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydanej w wyniku przeglądu. Wbrew temu, co Sąd orzekł w tych punktach zaskarżonego wyroku, Rada nie była zobowiązana do wykazania w ramach uzasadnienia tych aktów prawdziwości okoliczności faktycznych leżących u podstaw tej decyzji wydanej w wyniku przeglądu, na której opierają się uzasadnienia tych aktów, w celu utrzymania nazwy PKK w spornym wykazie ani do dokonania, w ramach tego uzasadnienia, kwalifikacji tych okoliczności faktycznych w świetle art. 1 ust. 3 i 4 wspólnego stanowiska 2001/931. Zgodnie bowiem z orzecznictwem przytoczonym w pkt 52–55 niniejszego wyroku dowód wymagany w ten sposób przez Sąd nie wchodzi w zakres obowiązku uzasadnienia, lecz dotyczy materialnej zgodności z prawem tych aktów, która to kwestia nie ma związku z zarzutem siódmym w pierwszej instancji, uwzględnionym w zaskarżonym wyroku.
- 75 Tymczasem w świetle orzecznictwa przytoczonego w pkt 58 niniejszego wyroku należy zbadać ponadto, czy owo naruszenie prawa, którym dotknięty jest zaskarżony wyrok, może prowadzić do podważenia wniosku przyjętego przez Sąd w pkt 115 tego wyroku, czy też z akt sprawy wynika, że akty z lat 2015–2017 w każdym wypadku cechował brak uzasadnienia
- 76 W tym względzie z uzasadnień aktów z lat 2015–2017, streszczonych w pkt 16 i 17 niniejszego wyroku, wynika, że w celu utrzymania nazwy PKK w spornym wykazie Rada zbadała w sposób autonomiczny informacje zawarte w decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydanej w wyniku przeglądu i w szczególności sprawdziła, czy motywy leżące u podstaw tej decyzji wchodzi w zakres pojęcia „aktów terrorystycznych” w rozumieniu wspólnego stanowiska 2001/931, przypominając jednocześnie orzecznictwo Sądu, zgodnie z którym minister spraw wewnętrznych jest „właściwą władzą” w rozumieniu tego wspólnego stanowiska. Rada wyjaśniła ponadto, że wspomniana decyzja, podobnie jak inne decyzje przyjęte przez trzy organy krajowe, o których mowa we wspomnianych uzasadnieniach, była sama w sobie wystarczająca, aby utrzymać umieszczenie nazwy PKK w wykazie.
- 77 Ponadto, jak wynika z pkt 18 i 19 niniejszego wyroku, uzasadnienia aktów z lat 2015–2017 nie zawierały zwykłego odesłania do decyzji w ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydanej w wyniku przeglądu, lecz zawierały w załączniku A szczegółowy opis tej decyzji, precyzujący w szczególności zakres definicji pojęcia „terroryzmu” na poziomie krajowym, na której została oparta ta decyzja, oraz fakt, że została ona wydana w następstwie przeglądu dotyczącego decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2001 r. W szczególności w pkt 17 owego załącznika A Rada wyjaśniła, że aby stwierdzić, iż PKK nadal jest zaangażowana w działalność terrorystyczną, decyzja ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydana w wyniku przeglądu odwołała się w szczególności do nieodległych w czasie aktów terrorystycznych PKK i wymieniła tytułem przykładu dwa ataki, które miały być popełnione przez PKK w maju i sierpniu 2014 r.

- 78 W tym względzie należy stwierdzić, że informacje, zgodnie z którymi „w sierpniu 2014 r. PKK zaatakowała instalacje do produkcji energii słonecznej w Turcji i uprowadziła trzech chińskich inżynierów”, były niewystarczająco precyzyjne i konkretne, ponieważ nie wskazywały ani dokładnej daty, ani miasta lub prowincji, w których miał mieć miejsce taki atak. Co się tyczy tego powoływanego ataku, Sąd mógł zatem zgodnie z prawem stwierdzić w pkt 99 zaskarżonego wyroku, że uzasadnienie było niewystarczające.
- 79 Jednakże to stwierdzenie odnoszące się do powoływanego ataku popełnionego w sierpniu 2014 r. nie może prowadzić do stwierdzenia nieważności aktów z lat 2015–2017 ze względu na naruszenie obowiązku uzasadnienia, ponieważ uzasadnienia tych aktów opierały się również na innych elementach, które mogą zapewnić wystarczające uzasadnienie wspomnianych aktów. Załącznik A do tych uzasadnień wymieniał bowiem w pkt 17 również inny atak popełniony „w dniu 13 maja [2014 r.], podczas którego rannych [zostało] dwóch żołnierzy na terenie budowy wysuniętego stanowiska wojskowego w Tunceli [(Turcja)]” i odnosił się w pkt 18 do ostrzeżenia sformułowanego przez PKK w październiku 2014 r., zgodnie z którym delikatny proces pokojowy, w którym uczestniczyła, mógł zostać unicestwiony w braku interwencji Republiki Turcji skierowanej przeciw grupie „Państwo Islamskie”.
- 80 Wbrew temu, co Sąd orzekł w pkt 99 zaskarżonego wyroku, uzasadnienia dotyczące aktów z lat 2015–2017 pozwalały PKK poznać szczególne i konkretne powody, które skłoniły Radę do stwierdzenia, w oparciu o ustalenia zawarte w decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydanej w wyniku przeglądu, że ryzyko zaangażowania PKK w działalność terrorystyczną nadal istnieje, pomimo rozpoczętego procesu pokojowego. Tym samym dane zawarte w tych uzasadnieniach były wystarczające, aby umożliwić PKK zrozumienie stawianych jej zarzutów (zob. analogicznie wyroki: z dnia 15 listopada 2012 r., Al-Aqsa/Rada i Niderlandy/Al-Aqsa, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, pkt 4, 142; a także z dnia 20 czerwca 2019 r., K.P., C-458/15, EU:C:2019:522, pkt 53, 54).
- 81 W zakresie, w jakim Sąd wskazał w pkt 103 zaskarżonego wyroku, że PKK przedstawiła argumenty mające na celu zakwestionowanie przypisania PKK odpowiedzialności za zdarzenia, o których mowa w decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydanej w wyniku przeglądu i opisanej w załączniku A do aktów z lat 2015–2017, a także ich kwalifikacji jako aktów terrorystycznych w rozumieniu art. 1 ust. 3 wspólnego stanowiska 2001/931, należy stwierdzić, że argumentacja ta ma na celu podważenie prawdziwości wskazanych okoliczności faktycznych oraz ich kwalifikacji prawnej, co ma służyć nie tyle wykazaniu, że Rada dopuściła się naruszenia ciężącego na niej obowiązku uzasadnienia, co zakwestionowaniu materialnej zgodności z prawem tych aktów i zobowiązaniu Rady do wykazania zasadności powołanych motywów.
- 82 Ponadto Sąd uznał w pkt 110–114 zaskarżonego wyroku, że uzasadnienie decyzji 2015/521 i rozporządzenia wykonawczego nr 2015/513 nie odpowiada w wystarczający sposób na argumenty przedstawione przez PKK w piśmie z dnia 6 marca 2015 r. Zdaniem Sądu pismo Rady z dnia 27 marca tego samego roku nie mogło konwalidować tego braku, zważywszy na jego treść i fakt, że zostało ono notyfikowane po przyjęciu tej decyzji i rozporządzenia wykonawczego. PKK twierdzi natomiast, że Rada powinna była ustosunkować się do jej argumentów nie w piśmie, lecz w samym uzasadnieniu.
- 83 Jak zostało przypomniane w pkt 48 niniejszego wyroku, wymagane uzasadnienie powinno być dostosowane do charakteru danego aktu i kontekstu, w jakim został on wydany, przy czym wystarczający charakter uzasadnienia należy oceniać w świetle nie tylko jego brzmienia, ale także jego kontekstu. W związku z tym nie jest w szczególności wymagane, by uzasadnienie odpowiadało w sposób szczegółowy na uwagi sformułowane przez zainteresowanego w trakcie konsultacji z nim przed wydaniem danego aktu, w szczególności gdy akt ten został wydany w okolicznościach znanych zainteresowanemu, pozwalających mu zrozumieć zakres podjętego wobec niego środka.

- 84 W niniejszej sprawie uzasadnienie decyzji 2015/521 i rozporządzenia wykonawczego nr 2015/513 zostało notyfikowane PKK pismem Rady z dnia 27 marca 2015 r., w którym instytucja ta udzieliła odpowiedzi na argumenty przedstawione przez PKK w piśmie z dnia 6 marca 2015 r.
- 85 Tymczasem, po pierwsze, zważywszy, że owo uzasadnienie i wspomniane pismo Rady zostały notyfikowane PKK w tym samym czasie, Sąd błędnie uznał w pkt 114 zaskarżonego wyroku, że wyjaśnienia zawarte we wspomnianym piśmie Rady nie mogły zostać uwzględnione do celów oceny wystarczającego charakteru motywów przedstawionych w tym samym uzasadnieniu.
- 86 Po drugie, z pkt 114 samego zaskarżonego wyroku wynika, że Rada wyjaśniła w piśmie z dnia 27 marca 2015 r., iż istnienie grup kurdyjskich zwalczających grupę „Państwo Islamskie” nie ma wpływu na jej ocenę dalszego istnienia ryzyka zaangażowania PKK w działalność terrorystyczną, a tym samym że Rada odpowiedziała w sposób wystarczająco dokładny i konkretny na argumenty przedstawione w piśmie PKK z dnia 6 marca 2015 r., aby umożliwić jej poznanie uzasadnienia tych aktów z 2015 r., a Sądowi – przeprowadzenie kontroli sądowej.
- 87 Należy dodać, że w świetle argumentacji PKK streszczonej w pkt 72 niniejszego wyroku wyjaśnienia zawarte w piśmie Rady z dnia 27 marca 2015 r. należy uznać za stanowiące część kontekstu motywów uzasadnienia decyzji 2015/521 i rozporządzenia wykonawczego nr 2015/513, a zatem za znane PKK w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 48 niniejszego wyroku. W szczególności wyjaśnienia zawarte we wspomnianym piśmie Rady pozwalały PKK na zrozumienie, że motywy wspomnianego uzasadnienia zostały przyjęte z uwzględnieniem argumentacji przedstawionej w piśmie z dnia 6 marca 2015 r., i na poznanie dokładnych powodów, dla których Rada jej nie uwzględniła.
- 88 Prawdą jest, że Sąd uznał w pkt 114 zaskarżonego wyroku, że poza tą odpowiedzią Rada powinna była wskazać konkretne okoliczności, które skłoniły ją do stwierdzenia dalszego istnienia tego ryzyka. Należy jednak stwierdzić, że postępując w ten sposób, Sąd naruszył prawo, ponieważ nie uwzględnił zakresu ciężącego na Radzie obowiązku, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 52–55 i 83 niniejszego wyroku przewidującego, że instytucja ta jest zobowiązana ustosunkować się w uzasadnieniu danej decyzji do uwag sformułowanych przez zainteresowanego podczas konsultacji z nim przed jej przyjęciem, przy czym nie ma ona obowiązku wykazania w tym uzasadnieniu prawdziwości podnoszonych okoliczności faktycznych ani dokonania ich kwalifikacji prawnej.
- 89 W konsekwencji wskazane w pkt 74 i 88 niniejszego wyroku naruszenia prawa mogą podważyć wniosek sformułowany przez Sąd w pkt 115 zaskarżonego wyroku.
- 90 W świetle powyższych rozważań należy uwzględnić zarzut siódmy odwołania oraz zarzut szósty w odniesieniu do uzasadnienia aktów z lat 2015–2017 opartego na decyzji ministra spraw wewnętrznych z 2014 r. wydanej w wyniku przeglądu.
- 91 W konsekwencji niniejsze mające na celu uchylenie zaskarżonego wyroku odwołanie należy uznać za zasadne w zakresie, w jakim w wyroku tym uwzględniono skargę o stwierdzenie nieważności aktów z lat 2015–2017 ze względu na brak uzasadnienia, bez konieczności badania argumentów przedstawionych w ramach szóstego zarzutu odwołania, które zmierzają do podważenia rozważań Sądu dotyczących decyzji władz Stanów Zjednoczonych.
- 92 W świetle całości powyższych rozważań należy uchylić pkt 1–11, pkt 13 i 14 sentencji zaskarżonego wyroku, w których Sąd stwierdził nieważność spornych aktów.

W przedmiocie skargi przed Sądem

- 93 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jeżeli Trybunał uchyla orzeczenie Sądu, może on wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala, lub skierować sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd.
- 94 Ponieważ Sąd nie wypowiedział się w przedmiocie zarzutów od drugiego do szóstego oraz zarzutu ósmego skargi w pierwszej instancji, Trybunał uznaje, że stan postępowania nie pozwala na wydanie przez niego orzeczenia. Należy zatem skierować sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, z zastrzeżeniem, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Uchyla się pkt 1–11, pkt 13 i 14 sentencji wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 15 listopada 2018 r., PKK/Rada (T-316/14, EU:T:2018:788).**
- 2) **Sprawa zostaje przekazana Sądowi Unii Europejskiej do ponownego rozpoznania.**
- 3) **Rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

Podpisy